

Lise Öğrencilerine Yönelik Akran Zorbalığını Önlemeye Yönelik Isınma Etkinlikleri

Etkinlik 1: Empati Yolu

Uygulayıcı Branşlar: Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya

Amaç: Öğrencilerin zorbalığa uğrayan bireylerin yaşadığı duyguları anlamalarını sağlayarak empati becerilerini geliştirmek.

Hazırlık: Her biri farklı bir zorbalık durumunu anlatan kısa senaryolar önceden hazırlanır. Bu senaryolar küçük kağıtlara yazılır. Sınıfta daire şeklinde oturulacak bir düzen oluşturulur.

Uygulama:

- Öğrenciler sınıfta daire şeklinde oturur.
- Her öğrenciye rastgele bir senaryo verilir.
- Senaryolar örnekleri: 'Sosyal medyada arkadaşların sana dalga geçen yorumlar yazıyor.', 'Sınıf arkadaşların seninle alay ediyor ve sana lakap takıyor.', 'Bir grup seni etkinliklere dahil etmiyor, dışlıyor.'
- Öğrenciler senaryoyu sessizce okur, sonra kendilerini o kişinin yerine koyarak ne hissedeceklerini düşünür.
- Gönüllü öğrenciler yüksek sesle senaryolarını okur ve bu durumda ne hissedebileceklerini ne yapabileceklerini anlatır.
- Etkinlik sonunda öğretmen, empati kurmanın zorbalığı önlemedeki rolü hakkında bir değerlendirme yapar.

Sonuç: Öğrenciler zorbalığa uğrayanların yaşadığı duyguları anlayarak empati yeteneklerini geliştirir. Zorbalığa karşı daha duyarlı hale gelirler.

Etkinlik 2: Görünmez Zorbalık

Uygulayıcı Branşlar: İngilizce, Almanca, Arapça

Amaç: Zorbalığın yalnızca fiziksel şiddetle sınırlı olmadığını, sözel, sosyal ve dijital platformlarda da gerçekleşebileceğini göstermek.

Hazırlık: Tahtaya zorbalık türleri başlık olarak yazılır. Sınıf 4 gruba ayrılır. Her gruba bir tür verilir: Fiziksel Zorbalık, Sözel Zorbalık, Siber Zorbalık, Sosyal Dışlama.

Uygulama:

- Her grup, kendisine verilen zorbalık türüyle ilgili gerçek hayattan veya kurgusal örnekler düşünür.
- Örnek: Sözel zorbalık için 'Bir öğrenciye sürekli onunla alay eden, küçümseyen sözler söylenmesi'.
- Gruplar, hazırladıkları örnekleri sınıfa sunar.
- Sunumdan sonra her grup, bu zorbalık türünün nasıl fark edileceği ve önlenebileceği üzerine çözüm önerileri geliştirir.
- Tüm sınıfla birlikte bu öneriler tartışılır, öğretmen süreci yönlendirir.

Sonuç: Öğrenciler zorbalığın farklı formlarını tanır, göz ardı edilen zorbalık biçimlerine karşı farkındalık kazanır.

KAİDE

Etkinlik 3: Sessiz Çığlık

Uygulayıcı Branşlar: Beden Eğitimi ve Spor, Resim, Müzik

Amaç: Zorbalığa uğrayan bireylerin her zaman yardım isteyemeyeceğini fark ettirmek ve bu durumlara nasıl müdahale edileceğini öğretmek.

Hazırlık: Öğrencilerin gözlerini kapatabileceği sakın bir ortam sağlanır. Duygusal bir anlatım için kısa bir hikâye hazırlanır.

Uygulama:

- Öğrencilerden 1-2 dakikalığına gözlerini kapatmaları istenir.
- Öğretmen şu tarz bir hikâye anlatır: 'Bir öğrenci okulda her gün alay ediliyor. Ancak kimse ona ne olduğunu sormuyor. Öğrenci çok üzgün ama bunu kimse fark etmiyor.'
- Gözlerini açan öğrencilere şu sorular yöneltilir: 'Bu öğrenci sizce nasıl hissediyor?', 'Siz böyle bir duruma şahit olsanız ne yapardınız?', 'Onun yerine neler hissedebilirdiniz?'
- Öğrenciler duygu ve düşüncelerini paylaşır.
- Öğretmen, zorbalığın fark edilmesi ve destek olunması için sınıfla çözüm yolları üzerine konuşur.

Sonuç: Öğrenciler, zorbalığın sessizce yaşanabileceğini öğrenerek daha duyarlı ve farkında bireyler haline gelir.

KARATAY

Etkinlik 4: İyilik Zinciri

Uygulayıcı Branşlar: Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji

Amaç: Sınıf içinde olumlu ilişkiler geliştirmek ve güven ortamı oluşturmak.

Hazırlık: Her öğrenciye küçük, renkli not kâğıtları dağıtılır. Kalemler hazır bulundurulur.

Uygulama:

- Her öğrenci, sınıfta bir arkadaşına dair olumlu bir davranışı ya da kişisel özelliği yazar (örneğin: 'Her zaman güler yüzlüsün, bu beni mutlu ediyor.')
- Notlar öğretmene teslim edilir, karıştırılır ve rastgele yeniden dağıtılır.
- Her öğrenci kendisine gelen olumlu mesajı yüksek sesle okur.
- Etkinlik sonunda öğrenciler bu mesajların onları nasıl hissettirdiğini paylaşır.

Sonuç: Öğrenciler birbirlerinin değerini fark eder, sınıfta olumlu bir atmosfer oluşur.

KAİDE

Etkinlik 5: Zorba mı? Tanık mı? Kahraman mı?

Uygulayıcı Branşlar: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Felsefe

Amaç: Öğrencilere zorbalık karşısında sessiz kalmamaları ve destekleyici rol üstlenmeleri gerektiğini öğretmek.

Hazırlık: Senaryolar önceden hazırlanır. Öğrenciler üçlü gruplara ayrılır. Her grup bir senaryo alır.

Uygulama:

- Her grup senaryoyu canlandırır. Rollerde bir zorba, bir tanık ve bir kahraman olur.
- Senaryo sonrası, tanık rolündeki öğrencinin pasif kalmasının sonuçları ve kahraman rolünün fark yaratan etkisi sınıfla tartışılır.
- Her grup, benzer bir durumda bir öğrencinin nasıl kahraman olabileceğini anlatır.
- Etkinlik sonunda öğretmen, öğrencilerin zorbalıkla karşılaştığında nasıl davranması gerektiğini özetler.

Sonuç: Öğrenciler zorbalık karşısında harekete geçmenin ve destek olmanın önemini öğrenir.

KAİDE

Etkinlik 6: “Zihin Haritası: Zorbalıkla Mücadele” (10 dakika)

Uygulayıcı Branşlar: Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji

Amaç: Zorbalıkla başa çıkma yöntemlerini düşünmek ve görselleştirmek.

Uygulama:

Tahtaya "Zorbalıkla Mücadele" ifadesi yazılır.

Sınıfça, bu merkez kavramdan dallar çıkararak çözüm yolları bulunur:

- Bir yetiştikine söylemek
- Arkadaş desteği
- Okul politikaları
- Empati
- Topluluk oluşturmak

Tahtadaki harita büyürken öğrencilerin katkıları teşvik edilir.

KAİDE

Etkinlik 7: “Bitmemiş Cümleler” (5-7 dakika)

Uygulayıcı Branşlar: Beden Eğitimi ve Spor, Resim, Müzik

Amaç: Öğrencilerin zorbalıkla ilgili düşüncelerini serbestçe ifade etmeleri.

Uygulama: Öğrencilere aşağıdaki gibi cümlelerin başlangıçları verilir. Onlar da yazılı veya sözlü olarak tamamlar:

- “Zorbalığa tanık olduğumda kendimi... hissediyorum.”
- “Keşke herkes...”
- “Zorbalık...”
- “Eğer biri bana zorbalık yaparsa...”

İsteyen öğrenciler gönüllü olarak cümlelerini paylaşır.

KAİDE

Etkinlik 8: “Durdur - Devam Et - Değiştir” (5-10 dakika)

Uygulayıcı Branşlar: Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya

Amaç: Problemleri davranışları analiz etmek ve alternatifler geliştirmek.

Uygulama:

Öğretmen tahtaya bir zorbalık durumu yazar (örneğin; bir öğrencinin sürekli dalga geçilmesi).

Öğrenciler şu üç başlık altında fikir üretir:

1. Neyi durdurmalıyız?
2. Neyi devam ettirmeliyiz?
3. Neyi değiştirmeliyiz?

Gruptan farklı öneriler alınarak tahtada bir çözüm planı oluşturulur.

KAİDE

Etkinlik 9: “Gizli Mesaj” (5-7 dakika)

Uygulayıcı Branşlar: İngilizce, Almanca, Arapça

Amaç: Olumlu iletişim kurmanın önemini vurgulamak.

Uygulama:

1. Her öğrenciye boş bir kağıt verin ve üstüne adlarını yazmalarını isteyin.
2. Kağıtlar sınıfta rastgele birine verilir.
3. Her öğrenci, kağıtta adı yazan kişi hakkında olumlu bir cümle yazar (örneğin, “Sen çok yardımsever birisin.”).
4. Kağıtlar sahiplerine geri verilir ve herkes hakkında yazılanları okur.
5. Öğrencilere şu soruları yöneltin:
 - Başkaları tarafından güzel şeyler duyduğunuzda nasıl hissettiniz?
 - İnsanlara olumlu sözler söylemek zorbalıkla mücadelede nasıl yardımcı olabilir?

KAİDE

Etkinlik 10: “Anonim İtiraf Kutusu” (10 dk)

Uygulayıcı Branşlar: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Felsefe

Amaç: Öğrencilerin zorbalıkla ilgili düşüncelerini, deneyimlerini veya tanık oldukları olayları paylaşımlarını sağlamak.

Uygulama:

- 1.Sınıfta bir kutu veya zarfa “Gizli Paylaşımlar” etiketi yapıştırın.
- 2.Öğrencilerden zorbalıkla ilgili bir deneyimlerini veya gözlemledikleri bir durumu yazmalarını isteyin (isim belirtmeden).
- 3.Kağıtlar kutuya atılır ve rehber öğretmen rastgele birkaçını okuyarak sınıfça tartışma başlatır:
 - Böyle bir durumda nasıl müdahale edilebilir?
 - Başkasına zarar vermeden nasıl iletişim kurabiliriz?
 - Bir zorbalık olayına şahit olduğunuzda nasıl bir tepki vermelisiniz?

KAİDE